

Gymnázium a obchodní akademie Chodov

Smetanova 738, 357 35 Chodov

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0367

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Pořadí šablony a sada: I/7

Materiál: VY_32_INOVACE_MAUT.20

Vytvořený ve školním roce: 2013/2014 (listopad 2013)

Téma: Fráňa Šrámek – život a tvorba

Předmět a třída: Český jazyk a literatura, septima osmiletého gymnázia

Anotace: Žáci vyplňují pracovní list s pomocí informací získaných na internetu – odpovídají na otázky a zapisují si odpovědi (1. strana pracovního listu). Na 2. straně pracovního listu doplňují informace o dílech F. Šrámka.

Autor: Sylva Jozefyová

Klíčová slova: F. Šrámek, symbolismus, impresionismus, antiměšťácký, sociální, anarchistní, skeptický, hlaváčkovské, dykovské, antimilitaristické

Ověřený dne: 15. 11. 2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Fráňa ŠRÁMEK
(* 19. 1. 1877 Sobotka, + 1. 7. 1952 Praha)

- český básník, prozaik a dramatik

Zaškrtněte správnou odpověď. Pokud je v textu chyba, napište správnou odpověď.

Gymnaziální studia absolvoval v Sobotce, maturoval v Písku (1896). ANO – NE

Písku – Roudnici nad Labem

V roce 1899 nastoupil jednorochní vojenskou službu, která mu však byla pro jeho antimilitaristické vystupování prodloužena o jeden rok. ANO – NE

V době studií na gymnáziu již psal do novin a publikoval verše (mimo jiné v Novém kultu).

studií práv (1902 -1903) ANO – NE

Stal se členem anarchistického hnutí. V roce 1905 byl dvakrát krátce vězněn (jednou ve vojenském vězení kvůli básni Píšou mi psaní). ANO – NE

Během první světové války narukoval na ruskou frontu. V září 1918 byl kvůli revmatismu v brněnské nemocnici, v červnu 1919 narukoval na frontu do Itálie a Rumunska. ANO – NE

1914, 1915

Po válce znovu po krátkou dobu spolupracoval s S. K. Neumannem (časopis Červen), pak se sblížil s okruhem K. Čapka, spolupracoval s Lidovými novinami, v podstatě však stál mimo literární skupiny i politické angažování. ANO – NE

V ústraní začal intenzivně psát. Anarchističtí přátelé zaujali k jeho nové tvůrčí i životní fázi tolerantní postoj. ANO – NE

kritický

Ačkoli žil převážně v ústraní, nezůstal chladný vůči politickým událostem – na protest proti fašismu Šrámek nevycházal ze smíchovského bytu a jeho názory se odrazily ve sbírce Rány, růže (1945).

ANO – NE

Studoval Šrámek na vysoké škole? Pokud ano, kdy a kde.

Po ukončení gymnázia (1896) začal studovat na právnické fakultě v Praze. V roce 1899 nastoupil jednorochní vojenskou službu, která mu však byla pro jeho antimilitaristické vystupování prodloužena o jeden rok. Po návratu do civilu se vrátil ke studiu práv, ale roku 1903 studia zanechal.

Doplňte do textu chybějící výrazy.

symbolismus, impresionismus, antiměšťácký, sociální, anarchistní, skeptický, hlaváčkovské, dykovské, antimilitaristické

Výrazný vstup F. Šrámka do české poezie se odehrál pod mocným vlivem **impresionismu**, tedy poezie pudů a smyslů, výrazové jímavosti a senzitivity. Zároveň ho ovlivnil tón **sociální** vzpoury a **antiměšťáckého** radikalismu, jehož duchovním vůdcem byl tehdy anarchisticky orientovaný S. K. Neumann, a **antimilitaristické** až pacifistické postoje. Později Šrámkův lyrický charakter, nesený důvěrou ve smysly, mládí a citové okouzlení, doplňoval spíše **skeptický** životní pocit **dykovské** generace první světové války.

Jeho dílo lze rozdělit do těchto základních témat:

1. příroda
2. odpor k válce – svůj vztah k válce žene až k odmítání válek obranných
3. milostný vztah mladých lidí, neschopných se podřídit konvencím

Básnické sbírky (doplňte název a charakteristiku díla):

Života bído, přec tě mám rád (1905) – vyjádření odporu k militarismu a Rakousku-Uhersku

Modrý a rudý (1906) – antimilitarismus, vzpoura proti válce, symbolika barev v názvu (modrá barva rakouské uniformy, červená barvou anarchismu), obsahuje báseň Raport

Splav (1916, 1922 v rozšířené verzi s básněmi z války) – milostná a přírodní lyrika s protiválečným podtextem, žena a příroda splývají do jednoho, impresionistická lyrika, senzitivní, plná představ, harmonická, milostná lyrika. Zklidnění buřičské revolty a přimknutí se k elementárním, vitalistickým základům lidské smyslové existence - k přírodě a erotice.

Ještě zní (1933) – zde již životní rezignace, hořkost, loučení

Rány, růže (1945) – vlastenecké básně, reakce na druhou světovou válku a na osvobození republiky

Proza (doplňte název a charakteristiku díla):

Stříbrný vítr (1910) – román o mládí a dospívání, autobiografické prvky, impresionistické líčení citové atmosféry, hlavní hrdina Jan Ratkin se vzpírá tyranskému otci, nerozumí světu dospělých, získává první milostné zkušenosti, zamiluje se do Aničky Karasové – zklamání, Jan přes veškeré konflikty mládí poznává smysl života, je připraven s ním čestně zápasit a dokázat svůj přerod v muže, druhé přepracované vydání doplněné autorovým doslovem 1921) – vyjádření citů mladé generace (zfilmován Václavem Krškou 1954), tento román je velmi ovlivněn impresionismem.

Žasnoucí voják – obyčejný člověk ve válce nic neznamená (všední válečné tragédie), soubor povídek

Divadelní hry (doplňte název a charakteristiku díla):

Červen (1905), Léto (1915) – impresionistické divadelní drama. Mladý student se zamiluje do vdané paničky, která se jen předvádí. Je to žena bez morálky a zábran. Student zmoudří a zamiluje se do své vrstevnice Stázie. Autor se zaměřuje na prožitek osob.

Měsíc nad řekou (1922) – setkání bývalých spolužáků ze studií, zamyšlení nad ztracenými iluzemi mládí, střet starého a nového světa, konflikt mezi generacemi, projev českého impresionismu.

Filmové adaptace

Jeho dílem byl silně ovlivněn režisér Václav Krška, který vytvořil úspěšné filmové adaptace divadelní hry Měsíc nad řekou (1953) a Stříbrný vítr (1954).

ZDROJE:

AUTOR NEUVEDEN. ŠRÁMEK FRÁŇA [online]. [cit. 10.11.2013]. Dostupný na WWW:
<http://www.libri.cz/databaze/kdo20/search.php?zp=1&name=%A9R%C1MEK+FR%C1%D2A&vic=1>

AUTOR NEUVEDEN. Fráňa Šrámek [online]. [cit. 10.11.2013]. Dostupný na WWW:
<http://www.franasramek.cz/zivotopis>

Fráňa ŠRÁMEK
(* 19. 1. 1877 Sobotka, + 1. 7. 1952 Praha)

- český básník, prozaik a dramatik

Zaškrtněte správnou odpověď. Pokud je v textu chyba, napište správnou odpověď.

Gymnaziální studia absolvoval v Sobotce, maturoval v Písku (1896). ANO – NE

V roce 1899 nastoupil jednorochní vojenskou službu, která mu však byla pro jeho antimilitaristické vystupování prodloužena o jeden rok. ANO – NE

V době studií na gymnáziu již psal do novin a publikoval verše (mimo jiné v Novém kultu). ANO – NE

Stal se členem anarchistického hnutí. V roce 1905 byl dvakrát krátce vězněn (jednou ve vojenském vězení kvůli básni Píšou mi psaní). ANO – NE

Během první světové války narukoval na ruskou frontu. V září 1918 byl kvůli revmatismu v brněnské nemocnici, v červnu 1919 narukoval na frontu do Itálie a Rumunska. ANO – NE

Po válce znovu po krátkou dobu spolupracoval s S. K. Neumannem (časopis Červen), pak se sblížil s okruhem K. Čapka, spolupracoval s Lidovými novinami, v podstatě však stál mimo literární skupiny i politické angažování. ANO – NE

V ústraní začal intenzivně psát. Anarchističtí přátelé zaujali k jeho nové tvůrčí i životní fázi tolerantní postoj. ANO – NE

Ačkoli žil převážně v ústraní, nezůstal chladný vůči politickým událostem – na protest proti fašismu Šrámek nevycházel ze smíchovského bytu a jeho názory se odrazily ve sbírce Rány, růže (1945).

ANO – NE

Studoval Šrámek na vysoké škole? Pokud ano, kdy a kde.

Doplňte do textu chybějící výrazy.

symbolismus, impresionismus, antiměšťácký, sociální, anarchistní, skeptický, hlaváčkovské, dykovské, antimilitaristické

Výrazný vstup F. Šrámka do české poezie se odehrál pod mocným vlivem ....., tedy poezie pudů a smyslů, výrazové jímavosti a senzitivity. Zároveň ho ovlivnil tón ..... vzpoury a .....radikalismu, jehož duchovním vůdcem byl tehdy anarchisticly orientovaný S. K. Neumann, a ..... až pacifistické postoje. Později Šrámkův lyrický charakter, nesený důvěrou ve smysly, mládí a citové okouzlení, doplňoval spíše .....životní pocit ..... generace první světové války.

Jeho dílo lze rozdělit do těchto základních témat:

1. příroda
2. odpor k .....
3. milostný vztah .....

Básnické sbírky (doplňte název a charakteristiku díla):

Života bído, ...

Modrý a .....

Splav.....

Ještě .....

Rány, ...

Próza (doplňte název a charakteristiku díla):

Stříbrný .....

Žasnoucí .....

Divadelní hry (doplňte název a charakteristiku díla):

Červen (1905), Léto (1915) –.....

Měsíc .....

Filmové adaptace - Jeho dílem byl silně ovlivněn režisér Václav Krška, který vytvořil úspěšné filmové adaptace divadelní hry Měsíc nad řekou (1953) a Stříbrný vítr (1954).